

กัญชง...การเป็นพืชเศรษฐกิจแห่งอนาคตตัวใหม่ ยังขึ้นกับหลายเงื่อนไข

CURRENT ISSUE

ปีที่ 27 ฉบับที่ 3211

วันที่ 23 เมษายน 2564

▶ ประเด็นสำคัญ

- กัญชง มีศักยภาพจะเป็นพืชเศรษฐกิจหรือ Cash Crop ด้วยการนำไปใช้ประโยชน์ในอุตสาหกรรมปลายน้ำที่หลากหลายและมีมูลค่าเพิ่มสูง ขณะที่ ในฝั่งของอุปทาน ผลผลิตกัญชงรอบแรกหลังการปลดล็อก คงจะเริ่มออกมาในช่วงไตรมาสที่ 4 ของปีนี้ และคาดว่าจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม การลงทุนปลูกกัญชงถือว่าไม่ถ่วงน้ำหนักและขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ
- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินเบื้องต้นว่า ในปี 2564 รายได้กัญชงจากการปลูกแบบระบบเปิด (Outdoor) อาจอยู่ที่ราว 0.2-1.0 ล้านบาทต่อไร่ เนื่องจากราคารับซื้อที่สูงเพราะผลผลิตที่ยังมีจำกัดเป็นหลัก ขณะที่ต้นทุนการปลูกอาจต้องใช้เงินลงทุนถึง 0.3-1.5 ล้านบาทต่อไร่ ทำให้เป็นไปได้ว่า ผู้ลงทุนปลูกกัญชงอาจต้องใช้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 4-5 ปี
- ในระยะถัดไป รายได้ผู้ลงทุนปลูกกัญชงอาจให้ภาพที่ทยอยปรับตัวลดลง จากอุปทานที่เพิ่มขึ้นซึ่งจะกดดันราคา รวมทั้งความท้าทายจากการแข่งขันโดยเฉพาะกับวัตถุดิบหรือสารสกัดกัญชงจากต่างประเทศเมื่อมีการเปิดให้นำเข้าได้ในอนาคต ดังนั้น ผู้ที่จะลงทุนปลูกกัญชงจึงควรคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ให้รอบคอบ

ตั้งแต่ 15 ธันวาคม 2563 ที่ภาครัฐได้ปลดล็อกกัญชาและกัญชงจากการเป็นยาเสพติดในหลายส่วน (ยกเว้นช่อดอก และเมล็ดกัญชา) ได้จุดกระแสความสนใจให้เกิดขึ้นเป็นวงกว้างทั้งฝั่งผู้บริโภคและผู้ผลิต นำมาสู่คำถามว่ากัญชาและกัญชงจะสามารถเป็นพืชเศรษฐกิจใหม่ได้หรือไม่ มีเงื่อนไขอะไรที่ต้องคำนึงถึง ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จึงขอสรุปมุมมองที่มีต่อประเด็นนี้ ดังนี้

- กัญชงน่าจะมีความสามารถในการเป็นพืชเศรษฐกิจหรือ Cash Crop ที่เปิดกว้างสำหรับเกษตรกรและผู้ลงทุนได้มากกว่ากัญชา เนื่องจากเงื่อนไขการปลูก การสกัด การพัฒนาผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่ายกัญชายังคงมุ่งเน้นไปเพื่อประโยชน์ทางการแพทย์เป็นหลัก จากการที่กัญชามีสาร THC ที่มีผลต่อระบบประสาท ขณะที่การปลูกและการใช้ประโยชน์จากกัญชงทั้งเพื่อสารสกัด CBD น้ำมันเมล็ดกัญชง และเส้นใย (Fiber) จะมีความอ่อนคลายนอกเหนือจากนี้ แม้ตลอดชีพพลายเชนของทั้งคู่ยังต้องอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของภาครัฐ

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มีอากรรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยความระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงถึงความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ตัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

โดยคาดว่า ผลผลิตกัญชงต้นน้ำของไทยรอบแรกหลังการปลดล็อก น่าจะทยอยออกสู่ตลาดได้ในช่วง ไตรมาสที่ 4 ของปี 2564

- ความต้องการสารสกัด CBD และน้ำมันเมล็ดกัญชง เพื่อนำไปใช้ในอุตสาหกรรมที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ได้แก่ อุตสาหกรรมยา เครื่องสำอาง อาหารและเครื่องดื่ม อาหารเสริม อาหารสัตว์ รวมถึงเส้นใย สำหรับเป็นวัตถุดิบในสินค้านวัตกรรม เช่น ชิ้นส่วนรถยนต์ พลาสติกชีวภาพ เป็นต้น ที่มีแนวโน้มเติบโตทั้งในประเทศและตลาดโลก จะเป็นแรงผลักดันสำคัญที่ทำให้เกิดการลงทุนเพาะปลูกกัญชงเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ โดยมีการประเมินว่า ตลาดกัญชงโลกในปี 2563 มีมูลค่าราว 4,748 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จะเร่งตัวขึ้นไปแตะ 18,608 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ ในปี 2570 หรือเติบโตเฉลี่ย (CAGR) ร้อยละ 22.4 ต่อปี¹

ทั้งนี้ แม้อุปสงค์ในผลิตภัณฑ์ปลายน้ำจะมีแนวโน้มเติบโตดี แต่ประเด็นสำคัญสำหรับการลงทุนเพาะปลูกกัญชงของไทย คงจะขึ้นอยู่กับความสามารถในการแข่งขันทั้งด้านคุณภาพและราคา โดยเฉพาะหากในอนาคตมีการเปิดเสรีนำเข้าวัตถุดิบหรือสารสกัดกัญชงจากต่างประเทศได้ ซึ่งแน่นอนว่า นอกจากการซึ่งนำหน้าระหว่างคุณภาพและราคาของกัญชงเมื่อเทียบกับสินค้าทดแทนอื่นๆ แล้ว กัญชงต้นน้ำของไทยจำเป็นต้องมีคุณภาพดี ราคาไม่สูงเกินไป และแข่งขันได้กับวัตถุดิบและสารสกัดกัญชงจากต่างประเทศด้วย กล่าวได้ว่า การลงทุนเพาะปลูกกัญชงจึงจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นนี้

- นอกจากประเด็นความสามารถในการแข่งขันเพื่อให้ตอบโจทย์อุตสาหกรรมปลายน้ำแล้ว **ความสำเร็จของการปลูกกัญชงยังต้องอาศัยเงื่อนไขหลายประการโดยเฉพาะความรู้ในการปลูกที่ถูกต้อง การลงทุนโรงเรือน (Outdoor/Greenhouse/Indoor) การบริหารจัดการผลผลิตที่เหมาะสม เป็นต้น** ดังนั้น จึงถือว่าไม่ใช่เรื่องง่ายและอาจต้องลองผิดลองถูกในระยะเริ่มต้น ส่งผลให้ผู้ลงทุนจำเป็นต้องศึกษาและมีศักยภาพในการรองรับการคืนทุนที่อาจต้องใช้ระยะเวลาหลายปี

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย ประเมินว่า ในปี 2564 รายได้จากช่อดอกกัญชงจากการปลูกแบบระบบเปิด (Outdoor) ที่ให้ผลผลิตช่อดอกกัญชงแห้งราว 20-40 กิโลกรัมต่อไร่ อาจจะมี

¹ ข้อมูลจาก Allied Market Research (December 2020)

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้มีวัตถุประสงค์เพื่อชี้ชวน เสนอแนะ ให้คำแนะนำ หรือจูงใจในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยคามระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบต่อความเสียหายใดที่เกิดจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ตัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในทางการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

อยู่ที่ราว 0.2-1.0 ล้านบาทต่อไร่ เนื่องจากราคารับซื้อที่สูงเพราะผลผลิตที่ยังมีจำกัดเป็นหลัก ขณะที่ต้นทุนการปลูกที่คาดว่าจะต้องใช้เงินลงทุนเบื้องต้น 0.3-1.5 ล้านบาทต่อไร่ ทำให้เป็นไปได้ว่า ผู้ลงทุนปลูกกล้วยอาจต้องใช้ระยะเวลาคืนทุนประมาณ 4-5 ปี สำหรับการปลูกเพื่อเส้นใยกล้วยงั้น แม้ราคารับซื้อจะถูกกว่าช่อดอก แต่ผลผลิตที่ได้จะมากกว่า ทำให้รายได้ ต้นทุน และระยะเวลาคืนทุน อาจจะไม่แตกต่างกันมากนัก อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี หากผู้ลงทุนสามารถยกระดับการปลูกกล้วยงแบบระบบปิด (Indoor) ได้ แม้เงินลงทุนจะสูงกว่าระบบเปิด แต่ผลผลิตช่อดอกที่ได้จะมีราคาที่สูงกว่า เช่น Medical Grade จะทำให้มีโอกาสคืนทุนเร็วกว่าได้เช่นกัน

ในระยะข้างหน้า เมื่อมีผู้ลงทุนปลูกกล้วยงมากขึ้น อุปทานที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น อาจเป็นตัวแปรสำคัญที่กดต้นทุนราคาผลผลิตกล้วยงให้มีแนวโน้มไม่สามารถยืนระดับสูงไปได้ตลอดเช่นในปีแรกๆ นี้ โดยเฉพาะถ้าในอนาคตภาครัฐมีการอนุญาตให้มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือสารสกัดกล้วยงจากต่างประเทศได้ (เบื้องต้นในกรอบ 5 ปีจากนี้) ก็จะส่งผลต่อรายได้ของผู้ลงทุนปลูกกล้วยงที่อาจให้ภาพที่ลดลงอย่างยากจะหลีกเลี่ยง ดังนั้น ผู้ที่คิดจะลงทุนปลูกกล้วยง คงต้องคำนึงถึงประเด็นต่างๆ ให้รอบคอบ ซึ่งการวางแผนเพื่อให้สามารถคืนทุนได้ในระยะเวลารวดเร็ว และการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพและราคาที่แข่งขันได้ทั้งในประเทศและตลาดโลก จะเป็นกุญแจสำคัญที่สนับสนุนการสร้างรายได้สุทธิให้เกิดขึ้นอย่างยั่งยืน

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่ามีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่ได้รับประกันความถูกต้องหรือความน่าเชื่อถือในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยวิจารณญาณระมัดระวังและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในความเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงข้อความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ตัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ

ข้อมูลประกอบ

สรุปช่วงระยะเวลาของการลงทุนปลูกกัญชงที่มีผลกระทบในมิติต่าง ๆ

5 ปีแรกของการปลูก	ตั้งแต่ปีที่ 6 อาจมีการเปิดเสรีกัญชง ทั้งประเทศต้นทางและประเทศปลายทาง
<ul style="list-style-type: none"> ● Demand : มีแนวโน้มเติบโตสูงจากความต้องการของอุตสาหกรรมปลายน้ำในประเทศเป็นหลัก ท่ามกลางข้อจำกัดด้านผลผลิตต้นน้ำที่คงค้อย ๆ เข้าสู่ตลาด 	<ul style="list-style-type: none"> ● Demand : อาจได้รับผลกระทบ เพราะต้องแข่งขันด้านคุณภาพกับสินค้าคู่แข่งในตลาด (เช่น พืชสมุนไพรหรือพืชน้ำมันตัวอื่น) รวมทั้งต้องแข่งขันกับวัตถุดิบหรือสารสกัดกัญชงจากประเทศผู้ผลิตในตลาดโลกทั้งสหรัฐฯ ยุโรป จีน เป็นต้น จึงต้องมีการพัฒนาทั้งด้านคุณภาพที่ดีและราคาให้สามารถแข่งขันได้
<ul style="list-style-type: none"> ● Supply : มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นแบบค่อยเป็นค่อยไปตามข้อจำกัดด้านการปลูกที่ไม่ง่ายนัก <ul style="list-style-type: none"> - <u>ความรู้ในการปลูก</u> นับว่าเป็นเรื่องใหม่และสำคัญที่เกษตรกรหรือผู้สนใจจะต้องมีความรู้และทำการศึกษารวมชาติของกัญชงมาเป็นอย่างดี เช่น สภาพดิน อากาศ ปริมาณแสงแดด น้ำ ทำเลในการปลูก โรคแมลงศัตรูพืช ฤดูกาล การเก็บเกี่ยว เป็นต้น ซึ่งคงต้องอาศัยการวิจัยและพัฒนา รวมถึงการถ่ายทอดความรู้จากผู้เชี่ยวชาญในหลายภาคส่วนทั้งภาครัฐ/มหาวิทยาลัยในการให้ความรู้ที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร - <u>คุณภาพของผลผลิต</u> ขึ้นอยู่กับการกำหนดสายพันธุ์ โดยแต่ละสายพันธุ์จะมีความโดดเด่นที่ต่างกัน เช่น เป็นสายพันธุ์ที่เน้นการปลูกเพื่อเอาช่อดอก หรือปลูกเพื่อเอาเมล็ด หรือปลูกเพื่อเอาเส้นใย ทั้งนี้ คงต้องขึ้นอยู่กับว่าเกษตรกรปลูกกัญชงเพื่อนำไปขายใครในผลิตภัณฑ์ปลายน้ำ อย่างไรก็ดี <u>โจทย์สำคัญคือ การควบคุมระดับปริมาณสาร THC ให้อยู่ในปริมาณที่กฎหมายกำหนดให้ได้</u> 	<ul style="list-style-type: none"> ● Supply : มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นได้จากความรู้/ประสบการณ์การปลูกที่ดีขึ้น แต่ก็ยังอยู่ใน Scale ที่ไม่มากนัก ซึ่งคงต้องเน้นไปที่การปลูกแบบ Indoor จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากการปลูกได้ดีกว่าการปลูกแบบ Outdoor
<ul style="list-style-type: none"> ● ราคา : สามารถทรงตัวได้ในระดับดี เพราะอุปทานยังมีน้อย 	<ul style="list-style-type: none"> ● ราคา : ปรับตัวลดลง ตามอุปทานที่เพิ่มขึ้นและการแข่งขันที่รุนแรงขึ้น โดยเฉพาะความเป็นไปได้ที่จะมีการอนุญาตให้สามารถนำเข้าวัตถุดิบหรือสารสกัดกัญชงได้

ที่มา: ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

Disclaimer

รายงานวิจัยนี้จัดทำโดยบริษัท ศูนย์วิจัยกสิกรไทย จำกัด ("KResearch") เพื่อเผยแพร่เป็นการทั่วไป โดยอาศัยแหล่งข้อมูลสาธารณะหรือข้อมูลที่เชื่อว่าจะมีความน่าเชื่อถือที่ปรากฏจะจัดทำ ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงได้ในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ KResearch มิอาจรับรองความถูกต้อง ความน่าเชื่อถือ ความเหมาะสม ความครบถ้วนสมบูรณ์ หรือความเป็นปัจจุบันของข้อมูลดังกล่าว และไม่รับผิดชอบต่อข้อผิดพลาดที่อาจเกิดขึ้น หรือข้อผิดพลาดในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการใดๆ แต่อย่างใด ดังนั้น ท่านควรศึกษาข้อมูลด้วยวิจารณญาณและใช้วิจารณญาณอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจใดๆ KResearch จะไม่รับผิดชอบในเสียหายใดที่เกิดขึ้นจากการใช้ข้อมูลดังกล่าว

ข้อมูลใดๆ ที่ปรากฏในรายงานวิจัยนี้ถือเป็นทรัพย์สินของ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) การนำข้อมูลดังกล่าว (ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วน) ไปใช้ต้องแสดงถึงความถึงสิทธิความเป็นเจ้าของแก่ KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี) หรือแหล่งที่มาของข้อมูลนั้นๆ ทั้งนี้ ท่านจะไม่ทำซ้ำ ปรับปรุง ตัดแปลง แก้ไข ส่งต่อ เผยแพร่ หรือกระทำการในลักษณะใดๆ เพื่อวัตถุประสงค์ในการการค้า โดยไม่ได้รับอนุญาตล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษรจาก KResearch และ/หรือบุคคลที่สาม (แล้วแต่กรณี)

บริการทุกระดับประทับใจ